

805'

I

172

QUÆSTIO MEDICA

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS

MANE DISCUTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORUM,

Die Jovis 10. Martij.

M. PHILIBERTO MORISSET

DOCTORE MEDICO, PRÆSIDE.

An lac Tabidis?

I.

CUM vita nostra in animæ & corporis nexu, arctissimo-
que caloris insiti & humidi primigenij vinculo sive con-
temperatione consistat & in vitali principio partium solidarum
quod est $\alpha\epsilon\chi\eta\ \zeta\omega\eta\eta$, undè ipsa vivacitas, & in vivifico nectare
cujus perennitas est à corde subsistat, ac eadem variis casibus,
cùm internis tum internis injuriis sit obnoxia, sedulò
quisque pro virili parte ei servandæ tuendæque incumbat, ne-
cesse est, ut adversus tot hostes qui sæpe agmine facto cervi-
cibus nostris impendent, temperamenti robore velut Ægide
Palladis tectus salvus sit & incolumis. Nemo enim nescit hu-
morem radicalem & alimentarium vitari & corrumpi à rebus
externis & alienis, nempe aëre, veneno, pravis humoribus,
ac utrumque humorem esse vehiculum, fomitemque caloris
naturalis, calorem illum pasci alimento nimirum utroque hu-
more, frigus per se vitæ actionibus adversari. Mitto astrorum
influxus, elementorum transmutationes, ætatum successio-
nes, mutationes defectionesque temporum, intemperantiam
Medicorum nutricem, animi pathemata quæ hominem ho-
mine exuunt; quæ omnia cæteraquè quamvis minus noxia fo-
rent, vita tamen fati legi quæ nemini parcat $\tau\eta\ \phi\acute{\upsilon}\sigma\iota\varsigma\ \tau\eta\ \alpha\iota\sigma\chi\eta$
subjaceret.

QUISQUIS *μοῖρας πεπρωμένης* fatalem moriendi legem non cum Euripide diram & duram, sed cum summo medicinæ principe cælitus sancitam & à Deo conditam agnoverit, non aberrabit, juxta illud effatum *μόλις αὖ μὲν τὸ θεῖον ἐν τοῖσιν ἀνθρώποισιν αἰπὸν ἔστιν ἔπειτα αἱ φύσεις τῆς γυναικῶν.* Hinc stat sua cuique dies, breve & irreparabile tempus omnibus est vitæ, ad quam unicus aditus, multi exitus, varique morbi, quibus aura vitalis effluit ac evanescit, nec ulla pars ipsorum *εἰσβολῆς* est expers, etsi pars parti præstet, corpus corpori, ætas ætati, affectio affectioni, anni tempestas tempestatibus; quidam enim morbos facilius ferunt quam alij, atque inter eos vix ulli assignari possunt, qui vel in humoribus, vel in solida partium substantia, vel in spiritibus suam non habeant hypoxim; fatalisque interitus duæ causæ præcipuæ sunt, effluxus perennitas humidique primigenij jactura & redintegrationis *ἀδυναμῇ* commixtione cibi & potus omniumque quæ assumuntur quæ tam convenienter & suaviter non adjunguntur *σάπῃ* que in nostram substantiam, quin semper aliquid naturæ decedat, & excrementi quoque illius dispendio, accedat. Unde morborum proventus & infirmitatis accessio, nam ea quæ extrinsecus inferuntur diætæ *φάλη' ἔφλαῶρα*, cæli adversæ tempestates *ἔ' πάντα τὰ βιαῖα*, hæc sane non fato sed casu mortifera sunt ante diem.

III.

QUOD senium in sanis, id in ægris est sicca intemperies & ea tabescere dicimus quæ ex siccitate intereunt, quare marasmus est corruptio corporis viventis quæ fit ob siccitatem, nunquam accidit nisi animantis principium sit affectum, cum vera tabes ex æquo partes omnes occupet, cujus varij sunt gradus, existit enim siccitas dum ea quorum substantia ex humore concreto constat, ut caro, & adeps sunt liquata, altera quum humiditas ipsa qua partes aluntur, velut quidam ros fusus & sparsus prorsus est absumpta, quæ est *δύσλητος* nec periculi expers, datur perfecta & consummata ubi solida partium substantia reddita fuerit siccior, quæ est *ἀνίατος* & arte nostra superior: nonnunquam tabes in propriis cujusque particulæ exilibus arteriis atque venis suam habet sedem

quæ sæpe penuriæ sanguinis βλάστημα ac soboles, simplex
tabes inediis est succedanea, illa verò quæ frigus habet adjun-
ctum, est senibus familiaris; περυσίη ortum habet à calore
ac febribus ardentissimis & συγχοπῆς quæ animi deliquium
infert. Quid commemorem tabidæ febris indicia, oculos im-
modicè concavos & velut in foveam reconditos, sordes in ip-
sis siccas, caloris vividi & floris viralis extinctionem, frontis
& faciei squallorem ac rugas, collapsa tempora, μικροσφυξία.

I V.

QUÆ naturæ languentes & exhaustæ soliditatis partium
deperditam substantiam & humidi primigenij jacturam
resarcire valent, tria sunt οἶτα, ποτὶ, πιδματα & solida cor-
pora dum arescunt cibus sanat, qui qualitate intemperiei mor-
bum committenti debet esse contrarius, ut enim temperatis
temperata conveniunt alimenta, sic intemperatis qualitate
contraria; & præter qualitates primas habenda ratio substan-
tiæ, etenim corporibus nostris convenientissimum est alimen-
tum quod ex iis constat quæ nec crassi, nec tenuis sunt succi
quæ probum sanguinem gignunt, quod verò admodum tenue
parum nutrit & humidioris alimenti αἰσθησις celerior est, &
cum alimentum omne non ipsum per se deferatur ad alendas
particulas sed potius ab ipsis alliciatur, ob ariditatem verò at-
que frigiditatem in tabidis sint illæ ad trahendum parum vali-
dæ ac semimortuæ, alimenta exposcunt quæ sint tractu faci-
lia, ut imbecillitatem facultatis earum attractricis suppleat
materiæ tenuitas & celeritas, at ea facillè prolestantur & exu-
guntur quæ λεπτομερῆ, & ut aqua per rivulos sic per venas san-
guis sua sponte & impetu prolabitur, qui jecoris satiati vasorum
compressione expulsus à singulis partibus naturali appetitu in-
citaris ita aluntur ut singulæ quod tota substantia sibi familia-
re & jucundum, ex præterlabente sanguine prolestant, par-
tim quidem proprio venæ ductu, partim verò transmissivè
seu halitus specie per occultos venarum poros; cum autem è
venis amplioribus ad capillares attractus excidit paulatim à na-
tura sanguinis recedit & ad partium naturam accedere inci-
pit, in qua commutatione, sunt quatuor humores secundarij,
tandemque αἰμοίωσις.

UT frigida & calida intemperies sunt curatu faciles, quoniam hæ qualitates sunt δεσφινόταται sic humida & sicca ægrè solvuntur eo quod postrema sint υλιχότερα, etsi quæ sint artes quibus triplicis substantiæ iactura ιχθύων, ιχομένων, & τῶν ὀρμῶντων occurri possit, præsertim cum diurni temporis lapsu corpora extenuata fuerint, hæ sunt, victus ratio humida levis quæ interdum alimenta medicamentosa complectatur quæ καποσαγωγῆς exhibenda, nolim tamen solidas partes in sua substantia passas colliquationem, irritus enim esset labor, sed in humore qui roris instar aspergitur ac diffunditur, cum necesse sit solidarum partium facultates naturales rore suo absumpto languescere ac proinde coctionem, distributionem, nutritionem quæ à partibus solidis pendet, esse deteriore, quare ἐν ὀλίγῳ analeptici est utendum, quod fieri affolet iusculis lacte asinino, deinde caprillo, aut vaccino quod ex contrariis substantiis constat, serosâ qua deterget, butyrosa qua nutrit, caseosa qua consolidat, cui per læπε πρώτου ὕδατος τὸ ἐκ τῆς μισγῆς res ipsa efflagitat, Pythoclis exemplo qui lac aqua permixtum ægris propinabat, quod eligendum dulcissimum, sibi ipsi continuum, recens multum, nullam externam qualitatem odore gustu ve præ se ferens, cui tantillum salis aut mellis interdum addere par est.

Ergo lac Tabidis.

Proponebat Lutetiæ PETRUS OZON, Argimontensis,
A. R. S. H. MDCLXXII.

PARISIIS,

Ex Typographiâ FRANCISCI MUGUET, Regis &
Illustrissimi Archiepiscopi Typographi, viâ Citharæ.